

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విఘ్నాన సర్వస్వమ్

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా వాః ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్సృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అఫీ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థ, మవతీర్థస్య, శ్రీమదఖిలాకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆధివ్యాధి,
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థ ఫల
సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త, పాపక్షయార్థం చ, శ్రీమన్మహాభారతే,
ఆదిపర్వణి, యథాశక్తి, దశమ, ఏకాదశాస్తకం, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన, కలిష్యామహే ॥

॥ వ్యాస ధ్యానమ్ ॥

వ్రీహం వశిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరోశరత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్రీహాయ విష్ణురూపాయ వ్రీహురూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వ్రీహిప్తాయ నమోనమః ॥

దశమోఽధ్యాయః - శౌలోమపర్వ

॥ ఇతి శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి శౌలోమపర్వణి బ్రహ్మద్వారాశీవనే దశమోఽధ్యాయః ॥

రురుడుణ్ణుభసంవాదః

రురురువాచ

మమ ప్రాణసమా భార్యా దష్టాసీద్భుజగేన హ ।
తత్ర మే సమయో ఘోర ఆత్మనోరగా వై కృతః ॥ 10 - 01 ॥

భుజగ్గం వై సదా హన్యాం యం యం పశ్యేయమిత్యుత ।
తతోఽహం త్వాం జిఘాంసామి జీవితేనాద్య మోక్ష్యసే ॥ 10 - 02 ॥

డుణ్ణుభ ఉవాచ

అన్యే తే భుజగా బ్రహ్మన్యే దశస్తీహ మానవాన్ ।
డుణ్ణుభానహిగన్ధేన న త్వం హింసితుమర్హసి ॥ 10 - 03 ॥

ఏకానర్థాన్ పృథగర్థానేకదుఃఖాన్ పృథక్సుఖాన్ ।
డుణ్ణుభాన్ధర్మవిదూభత్వా న త్వం హింసితుమర్హసి ॥ 10 - 04 ॥

సౌతిరువాచ

ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య భుజగస్య రురుస్తదా ।
నావధీద్భయసంవిగ్నమ్పృషిం మత్వాథ డుణ్ణుభమ్ ॥ 10 - 05 ॥

ఉవాచ చైనం భగవాన్ రురుః సంశమయన్నివ ।
కామం మాం భుజగ బ్రూహి కోఽసీమాం విక్రయాం గతః ॥ 10 - 06 ॥

డుణ్ణుభ ఉవాచ

అహం పురా రురో నామ్నా ఋషిరాసం సహస్రపాత్ ।
సోఽహం శాపేన విప్రస్య భుజగత్వముపాగతః ॥ 10 - 07 ॥

రురురువాచ

కిమర్థం శస్తవాన్ క్రుద్ధో ద్విజస్త్వాం భుజగోత్తమ ।
కియంతం చైవ కాలం తే వపురేతద్భవిష్యతి ॥ 10 - 08 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి శౌలోమపర్వణి రురుడుణ్ణుభసంవాదే దశమోఽధ్యాయః

వికాదశోఽధ్యాయః - శౌలోతుపర్వ

॥ ఇతి శ్రీమహాభారతే వికాదశోఽధ్యాయః శౌలోతుపర్వణి త్రయవ్యురోజీవనే వికాదశోఽధ్యాయః ॥

డుణ్డుభస్యాత్మనః పూర్వవృత్తాంతనివేదనపూర్వకం రురవేఽహింసోపదేశః

డుణ్డుభ ఉవాచ

సఖా బభూవ మే పూర్వం ఖగమో నామ వై ద్విజః ।
భృశం సంశితవాక్తాత తపోబలసమన్వితః ॥ 11 - 01 ॥

స మయా క్రీడతా బాల్యే కృత్వా తార్ణం భుజ్జమమ్ ।
అగ్నిహోత్రే ప్రసక్తస్తు భీషితః ప్రముమోహ వై ॥ 11 - 02 ॥

లబ్ధ్యా సచ పునః సంజ్ఞాం మామువాచ తపోధనః ।
నిర్దహన్నివ కోపేన సత్యవాక్సంశితవ్రతః ॥ 11 - 03 ॥

యథావీర్యస్త్వయా సర్పః కృతోఽయం మద్భిభీషయా ।
తథావీర్యో భుజ్జస్త్వం మమ శాపాద్భవిష్యసి ॥ 11 - 04 ॥

తస్యాహం తపసో వీర్యం జానన్నాసం తపోధన ।
భృశముద్విగ్నహృదయస్తమవోచమహం తదా ॥ 11 - 05 ॥

ప్రణతః సమ్భ్రమాచ్చైవ ప్రాజ్ఞలిః పురతః స్థితః ।
సఖేతి సహసేదం తే నర్మార్గం వై కృతం మయా ॥ 11 - 06 ॥

క్షన్తుమర్హసి మే బ్రహ్మాన్ శాపోఽయం వినివర్తతామ్ ।
సోఽథ మామబ్రవీద్భుష్ట్యా భృశముద్విగ్నచేతసమ్ ॥ 11 - 07 ॥

ముహురుష్ణం వినిఃశ్వస్య సుసమ్భ్రాంతస్తపోధనః ।
నాన్యతం వై మయా ప్రోక్తం భవితేదం కథంచన ॥ 11 - 08 ॥

యత్తు వక్ష్యామి తే వాక్యం శృణు తన్నే తపోధన ।
శ్రుత్వా చ హృది తే వాక్యమిదమస్తు సదానఘ ॥ 11 - 09 ॥

ఉత్పత్స్యతి రురుర్నామ ప్రమతేరాత్మజః శుచిః ।

తం దృష్ట్వా శాపమోక్షస్తే భవితా నచిరాదివ ॥

॥ 11 - 10 ॥

స త్వం రురురితి ఖ్యాతః ప్రమతేరాత్మజోఽపి చ ॥

స్వరూపం ప్రతిపద్యాహమద్య వక్ష్యామి తే హితమ్ ॥

॥ 11 - 11 ॥

స డౌణ్డుభం పరిత్యజ్య రూపం విప్రర్షభస్తదా ।

స్వరూపం భాస్వరం భూయః ప్రతిపేదే మహాయశాః ॥

॥ 11 - 12 ॥

“ప్రయోగిక” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

ఆక్రుశ్యమానో నాక్రోశేత్ మన్యురేవ తితిక్షతః ।

ఆక్రోష్టారం నిర్దహతి సుకృతం చాస్య విందతి ॥

క్షుద్రాక్షేణేవ జాలేన ఝషావపిహితావురూ ।

కామశ్చ రాజన్ క్రోధశ్చ తౌ ప్రజ్ఞానం విలుంపతః ॥

న తస్మిత్త్రం యస్య కోపాద్భిభేతి యద్వా మిత్రం శంకితేనోపచర్యమ్ ।

యస్మిన్ మిత్రే పితరీవాశ్వసీత తద్వై మిత్రం సంగతానీతరాణి ॥

యః కశ్చిదప్యసంబద్ధః మిత్రభావేన వర్తతే ।

స ఏవ బంధుస్తస్మిత్త్రం సా గతిస్తత్పరాయణమ్ ॥

చలచిత్తస్యవై పుంసాం వృద్ధాననుపసేవతః ।

పారిష్లవమతేర్నిత్యమ్ అధ్రువో మిత్రసంగ్రహాః ॥

:: “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ::

- ॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥ ३ యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥
- ॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥ ३ సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥
- ॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥ ३ కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥
- ॥ అథ మంగళమ్ ॥ ३ శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥